

je zelf actief hebt verzameld of die je hebt gekregen in het afgelopen semester zoals een diploma, een tekening van een leerling, een ingevuld feedbackformulier van de mentor, een artikel in een tijdschrift.

Bij beide onderdelen van je portfolio schrijf je een **reflectie**. In die reflectie maak je duidelijk waarom je de illustraties voor dat onderdeel hebt gekozen en wat de illustraties zichtbaar maken met betrekking tot je persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Gedurende het semester worden de illustraties en reflecties nader toegelicht in de bijeenkomsten van onderwijspedagogiek KP en PPO. Je persoonlijke uitwerking van de illustraties en reflecties voor het portfolio wordt ondersteund in de bijeenkomsten van KP en PPO. De verschillende onderdelen van het portfolio worden in het vervolg van deze tekst nader toegelicht.

Onderdeel 1: Werken aan de kernpraktijk

Doelen: Je kunt voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool, onderwijs ontwerpen, uitvoeren en evalueren vanuit meer leerkrachtgestuurd onderwijs en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. Je kunt deze verschillende perspectieven op onderwijs uitleggen, je hebt er ervaring mee opgedaan en je kunt een eerste beargumenteerde positie bij deze perspectieven innemen. Je hebt doelbewust technieken en vaardigheden geoefend die belangrijk zijn voor het leren lesgeven.

Je maakt je ontwikkeling ten aanzien van deze doelen zichtbaar door voor het onderdeel *Werken aan de kernpraktijk* drie illustraties en een reflectie aan te leveren voor het portfolio:

1.1 Illustratie: (Meer) leerkrachtgestuurd onderwijs

Voor de kernpraktijk voer je in periode 1 de volgende **activiteiten** uit:

Je ontwerpt drie onderwijsactiviteiten vanuit meer leerkrachtgestuurd onderwijs. Je voert deze lessen uit in de praktijk, evalueert de lessen en reflecteert op de uitvoering.

Voor **illustratie 1.1** kies je de meest geslaagde les of onderwijsactiviteit vanuit (meer) leerkrachtgestuurd onderwijs en je voegt deze toe aan je portfolio. Je illustratie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Het onderwijsontwerp:* een ingevuld voorbereidingsformulier (directe instructie).
2. *Verantwoording:* een verslag van ongeveer 1 A4 waarbij je aan de hand van betrouwbare bronnen duidelijk maakt welke keuzes je hebt gemaakt in je ontwerp.
3. *Evaluatie en reflectie:* Een beschrijving van de leerlingresultaten in het licht van de doelen van de les, de feedback die je hebt gekregen op de uitvoering van de les en je reflectie door middel van een reflectieformulier (het gespreksmodel).

1.2 Illustratie: (meer) leerlinggericht onderwijs

Voor de kernpraktijk voer je in periode 2 de volgende **activiteiten** uit:

Je ontwerpt drie onderwijsactiviteiten vanuit meer leerlinggericht onderwijs. Je voert deze lessen uit in de praktijk, evalueert de lessen en reflecteert op de uitvoering.

Voor **illustratie 1.2** kies je de meest geslaagde les of onderwijsactiviteit vanuit (meer) leerlinggericht onderwijs en je voegt deze toe aan je portfolio. Je illustratie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Het onderwijsontwerp:* een ingevuld

voorbereidingsformulier (meer leerlinggericht onderwijs).

2. *Verantwoording*: een verslag van ongeveer 1 A4 waarbij je aan de hand van betrouwbare bronnen duidelijk maakt welke keuzes je hebt gemaakt in je ontwerp.

3. *Evaluatie en reflectie*: Een beschrijving van de leerlingresultaten in het licht van de doelen van de les, de feedback die je hebt gekregen op de uitvoering van de les en je reflectie door middel van een reflectieformulier (het gespreksmodel).

1.3 Illustratie: Doelbewuste oefening

Voor de kernpraktijk voer je de volgende **activiteiten** uit:

Je observeert een les of onderwijsactiviteit vanuit leerkrachtsturing (periode 1) en een les vanuit meer leerlinggericht onderwijs (periode 2) die gegeven wordt door je mentor of andere leerkracht in de stage m.b.v. een kijkwijzer.

Je oefent doelbewust technieken en vaardigheden bij het lesgeven. Zowel in periode 1 als in periode 2 film je de vaardigheid of techniek die je doelbewust hebt geoefend bij het directe instructiemodel.

Voor **illustratie 1.3** kies je de film die het meeste zichtbaar maakt van je ontwikkeling m.b.t. het leren lesgeven. Je illustratie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. *Kijkwijzers*: twee ingevulde kijkwijzers van onderwijsactiviteiten die verzorgd zijn door je mentor of andere leerkracht in de school (een vanuit meer leerkrachtgestuurd onderwijs; een vanuit meer leerlinggericht onderwijs).
2. *Film*: Een film van de vaardigheid of

techniek die je doelbewust hebt geoefend. Gebruik de gereedschappen in Kaltura om je film te bewerken tot een clip van hooguit vijf minuten.

3. *Feedback en reflectie*: Je ontvangt feedback van je mentor, opleider of medestudent en je reflecteert over je ontwikkeling. Wat waren je persoonlijke leerdoelen t.a.v. de technieken en vaardigheden bij de onderwijsmodellen, op welke manieren heb je daaraan gewerkt, welke feedback heb je gekregen en wat heb je met de feedback gedaan of ga je met de feedback doen?

1.4 Reflectie: Werken aan de kernpraktijk

In je reflectie (omvang hooguit 1 A4) beantwoord je in ieder geval de volgende vragen:

1. Waarom heb je bij illustratie 1.1 en 1.2 juist deze ontwerpen gekozen als je meest geslaagde lessen of onderwijsactiviteiten?
2. Welke (eerste) positie neem je in met betrekking tot het spanningsveld leerkrachtgestuurd en leerlinggericht onderwijs? Welke argumenten kun je daarvoor geven?
3. Welke persoonlijke doelen formuleer je voor jezelf met betrekking tot het leren lesgeven vanuit verschillende onderwijsmodellen en vanuit doelbewuste oefening.

Onderdeel 2: PPO Persoonlijke en professionele ontwikkeling

Bij PPO onderscheiden we de volgende ontwikkelingsgebieden:

- De ontwikkeling van beroepsbeeld en beroepsidentiteit.

- Intervisie en de ontwikkeling van reflectie.
  - Studieloopbaan en de ontwikkeling van zelfsturing.
- Een overkoepelend doel van PPO is dat je aan het einde van dit semester een (voorlopig) antwoord kunt geven op de vraag of de studiekeuze voor de pabo de juiste is.

Je maakt je ontwikkeling ten aanzien van deze gebieden zichtbaar door voor het onderdeel PPO drie illustraties en een reflectie aan te leveren:

2.1 Keuze-illustratie: Persoonlijke en professionele ontwikkeling

Als leerkracht sta je midden in de samenleving, maak je onderdeel uit van een schoolteam en ben je betrokken bij de ontwikkeling van je school. Je moet als leerkracht diverse rollen kunnen aan nemen als organisator, leider, begeleider, bemiddelaar en bruggenbouwer. Er worden specifieke kwaliteiten van je verwacht in de omgang met leerlingen, ouders, collega's en de manier waarop je jezelf presenteert voor groepen.

In dit semester kun je verschillende activiteiten ondernemen om jezelf verder te ontwikkelen met het oog op je toekomstige beroep. Je kunt denken aan:

- Vrijwilligerswerk zoals huiswerkbegeleiding, kindertelefoon, leiden van een scoutinggroep, trainen van een jeugd ploeg, organiseren van een kinderkamp, etc.
- Schoolbrede activiteiten zoals participeren in een leerteam op de basisschool, organiseren van een sportdag, helpen bij de ontwikkeling en uitvoering van een eindmusical, etc.
- Activiteiten vanuit de opleiding zoals het organiseren en helpen bij de introductie, helpen bij voorlichtingsactiviteiten zoals open dagen en proeflessendagen, het vervullen van de rol van klassenvertegenwoordiger, etc.
- Activiteiten ten bate van je persoonlijke ontwikkeling. Denk daarbij aan het volgen van een assertiviteitstraining, volgen van presentatietrainingen, een cursus gebarentaal, extra dramalessen, etc.

In overleg met je studiecoach bespreek je en stel je vast welke activiteit je gaat ondernemen en welke **illustratie** je aanlevert voor het portfolio. Naast deze suggesties kun je ook zelf met een voorstel komen voor een activiteit en bijbehorende illustratie.

2.2 Illustratie: Autobiografische reflectie

Doel:
Beroepsbeeld en beroepsidentiteit: Je kunt belangrijke aspecten van je persoonlijke professionele beroepsbeeld beschrijven en deze verantwoorden. Een centrale vraag die daarbij centraal staat is: Welke leraar wil je en kun je zijn?

Voor **illustratie 2.2** kies je een van de volgende opdrachten voor autobiografische reflectie:

1. *De mens als verhaal*
2. *Levensboom*
3. *Levenspanorama*

Werk de gekozen opdracht uit aan de hand van de vier stappen van de leerroute:

- Stap 1: Ervaringen:* Je beschrijft of verbeeldt eigen onderwijs- en opvoedingservaringen.
- Stap 2: Onderzoeken:* Je onderzoekt de ervaringen op perspectieven en thema's.
- Stap 3: Verdieping:* Je verrijkt de ervaringen met kennis en inzichten van deskundige anderen.
- Stap 4: Ontwikkeling:* Je maakt verbanden met je persoonlijke en professionele ontwikkeling als leraar.

Uitleg over de opdrachten en de bovenstaande stappen kun je vinden in het artikel: *Autobiografische reflectie: Leerroute en opdrachten* (zie Blackboard leeromgeving KP en PPO: *inhoudsgebied PPO*).

Bij onderwijspedagogiek KP en PPO worden de verschillende stappen van autobiografische reflectie nader toegelicht.

2.3 Illustratie: De ideale leraar

Doel:
Beroepsbeeld en beroepsidentiteit: Je kunt belangrijke aspecten van je persoonlijke professionele beroepsbeeld beschrijven en deze verantwoorden. Een centrale vraag die daarbij centraal staat is: Welke leraar wil je en kun je zijn?

Voor de kernpraktijk voer je de volgende **activiteiten** uit:

- Periode 1: Je houdt een interview met je mentor of andere leerkracht in de stage-school over beroepsbeeld, onderwijs en meer leerkrachtgestuurd onderwijs.*
- Periode 2: Je voert gesprekken met leerlingen over school, onderwijs en leren en hoe zij dat beleven.*

Voor **illustratie 2.3** werk je deze activiteiten uit door middel van een verslag. Je verdiept het verslag door het volgende artikel te bestuderen en daarin in te werken: *PPO Beroepsbeelden: welke leraar wil je zijn?* (zie Blackboard leeromgeving KP en PPO: *inhoudsgebied PPO*). Ten slotte reflecteer je op wat jijzelf als kern van het beroep ziet.

2.4 Reflectie PPO: Welke leraar wil je en kun je zijn?

In je reflectie beantwoord je in ieder geval de volgende vragen:

1. Past het beroep leerkracht basisonderwijs bij jou? Waarom wel, waarom niet? Zo ja: Welke leraar wil je en kun je zijn?
2. Welke persoonlijke doelen formuleer je voor jezelf ten aanzien van je persoonlijke en professionele ontwikkeling?

Evaluatie van het portfolio

Summatieve evaluatie

In de laatste week van het semester vindt de summatieve evaluatie plaats (SE). Dit wil zeggen dat je het portfolio in deze week inlevert ten behoeve van een beoordeling. Door middel van die beoordeling wordt vastgesteld waar je staat met betrekking tot de doelen van KP en PPO. De illustraties en reflecties worden door de studiecoach beoordeeld aan de hand van het beoordelingsformat dat je in de leeromgeving van Blackboard kunt vinden. In dit beoordelingsformat staan de verschillende aspecten waarop de illustraties en reflecties worden nagekeken.

Formatieve evaluatie

Gedurende het semester zijn er regelmatig momenten waarop je zichtbaar kan maken hoever je bent in je ontwikkeling ten aanzien van het werken aan de kernpraktijk en de doelen van PPO. In de bijeenkomsten van KP en PPO presenteer je regelmatig illustraties en reflecties van het portfolio die je aan het ontwikkelen bent. Je ontvangt dan feedback van je studiecoach en je medestudenten op bijvoorbeeld een lesontwerp of een reflectie. Deze feedback kun je gebruiken om je illustraties en reflecties aan te vullen en te verbeteren. Dit wordt formatieve evaluatie genoemd. De bijeenkomsten van KP en PPO staan voor een belangrijk deel in het teken van deze formatieve evaluatie. Daarnaast is in week 1.9 een formeel moment ingeroosterd voor de formatieve evaluatie. Je levert dan de volgende illustraties in:

1.1 Illustratie: (Meer) leerkrachtgestuurd onderwijs.

2.2 Illustratie: Autobiografische reflectie.

Op beide illustraties krijg je feedback die je kunt gebruiken om je illustratie verder te ontwikkelen. Bij het geven van feedback wordt gebruik gemaakt van aandachtspunten die ook in het uiteindelijke beoordelingsformulier terug te vinden zijn.

Voorwaardelijk

Om een eindbeoordeling voor je portfolio te kunnen krijgen (summatieve evaluatie) gelden de volgende voorwaarden:

- Je bent bij de bijeenkomsten van KP en PPO aanwezig geweest en hebt in die bijeenkomsten actieve bijdragen geleverd.
- Het portfolio is compleet, alle illustraties en reflecties zijn aanwezig.
- De illustraties en reflecties van het portfolio voldoen aan de eisen die door de opleiding gesteld worden aan een verslag (taal, spelling, bronvermelding).
- Je hebt gedurende het semester de verschillende activiteiten uitgewerkt en ingeleverd op Blackboard.

Blackboard

In de leeromgeving van Blackboard bij het onderdeel Portfolio kun je meer informatie vinden over de formatieve en summatieve evaluatie, de feedbackformulieren, de beoordelingsformulieren en hoe de beoordeling tot stand komt.

Bijlage: Activiteiten kernpraktijk periode 1 en 2

Activiteiten Periode 1	Blackboard Inleverpunt	Portfolio opbrengst
1. Persoonlijke en professionele ontwikkeling (PPO)		
Onderzoek - interview: Je houdt een interview met je mentor of andere leerkracht in de stageschool over beroepsbeeld, onderwijs en directe instructie.	1. PPO Onderzoeken: Interview verslag	Illustratie 2.3 De ideale leraar: Kort verslag
2. Onderwijs ontwerpen, uitvoeren en evalueren		
Ontwerpen: Je ontwerpt drie onderwijsactiviteiten m.b.v. het directe instructie lesmodel die aansluiten bij de eigen beginsituatie en de situatie in de basisschool (zie scenario's). Uitvoeren: Je voert de drie ontworpen onderwijsactiviteiten uit in de stage en laat deze van feedback voorzien door de mentor of opleider. Evalueren: Je kijkt het werk na van de leerlingen bij de gegeven onderwijsactiviteiten en stelt vast in hoeverre het doel van je les is bereikt. Reflecteren: Je reflecteert op de uitvoering van de lessen met je begeleiders en medestudenten. Je maakt gebruik van het gespreksmodel.	2. Onderwijs Drie ingevulde ontwerpen Drie feedback-formulieren Drie maal kort verslag resultaten leerlingen Drie reflecties	Illustratie 1.1 (Meer) leerkracht-gestuurd onderwijs Je kiest het meest geslaagde ontwerp met feedback-formulier en reflectie en analyse leerlingresultaten.
3. Doelbewust oefenen		
Onderzoek - observatie: Je observeert een les of onderwijsactiviteit volgens directe instructie die gegeven wordt door je mentor of andere leerkracht in de stage m.b.v. een kijkwijzer. Doelbewust oefenen: Je filmt de vaardigheid of techniek die je doelbewust hebt geoefend bij het directe instructiemodel. Gebruik de gereedschappen in Kaltura om je film te bewerken tot een clip van hooguit vijf minuten.	3. Doelbewuste oefening Kijkwijzer: les mentor Film: Doelbewust oefenen eigen les.	Illustratie 1.3 Doelbewuste oefening Ingevulde kijkwijzer DI les mentor Filmfragment Feedback en reflectie
Activiteiten Periode 2	Blackboard Inleverpunt	Portfolio opbrengst
1. Persoonlijke en professionele ontwikkeling (PPO)		
Onderzoek - interview: Je voert gesprekken met leerlingen over school, onderwijs en leren, hoe zij dat beleven en wat je daar uit meeneemt voor je leraarschap.	1. PPO Onderzoeken: Interview verslag	Illustratie 2.3 De ideale leraar: Kort verslag
2. Onderwijs ontwerpen, uitvoeren en evalueren		
Ontwerpen: Je ontwerpt drie onderwijsactiviteiten m.b.v. het meer leerlinggerichte lesmodel die aansluiten bij de eigen beginsituatie en de situatie in de basisschool (zie scenario's). Uitvoeren: Je voert de drie ontworpen onderwijsactiviteiten uit in de stage en laat deze van feedback voorzien door de mentor of opleider. Evalueren: Je kijkt het werk na van de leerlingen bij de gegeven onderwijsactiviteiten en stelt vast in hoeverre het doel van je les is bereikt. Reflecteren: Je reflecteert op de uitvoering van de lessen met je begeleiders en medestudenten. Je maakt gebruik van het gespreksmodel.	2. Onderwijs Drie ingevulde ontwerpen Drie feedback-formulieren Drie maal kort verslag resultaten leerlingen Drie reflecties	Illustratie 1.2 (Meer) leerling-gericht onderwijs Je kiest het meest geslaagde ontwerp met feedback-formulier en reflectie en analyse leerlingresultaten.
3. Doelbewust oefenen		
Onderzoek - observatie: Je observeert een les of onderwijsactiviteit die meer leerlinggericht is en die gegeven wordt door je mentor of andere leerkracht in de stage. Doelbewust oefenen: Je filmt de vaardigheid of techniek die je doelbewust hebt geoefend bij het directe instructiemodel. Gebruik de gereedschappen in Kaltura om je film te bewerken tot een clip van hooguit vijf minuten.	3. Doelbewuste oefening Kijkwijzer: les mentor Film: Doelbewust oefenen eigen les.	Illustratie 1.3 Doelbewuste oefening Observatieverslag les mentor Filmfragment Feedback en reflectie